

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Методичні рекомендації
до виконання комплексного
консультаційного проєкту
для студентів спеціальності 072 "Фінанси,
банківська справа та страхування"
першого (бакалаврського) рівня
за освітньою програмою "ІТ-фінанси"**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2021**

УДК 378:336(07.034)

М54

Укладач С. В. Лелюк

Затверджено на засіданні кафедри фінансів.
Протокол № 11 від 11.03.2021 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Методичні рекомендації до виконання комплексного консуль-
М54 таційного проєкту для студентів спеціальності 072 "Фінанси, бан-
ківська справа та страхування" першого (бакалаврського) рівня
за освітньою програмою "ІТ-фінанси" [Електронний ресурс] / уклад.
С. В. Лелюк. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 55 с.

Подано загальні вимоги до організації процесу підготовки, виконання, оформлення та захисту комплексного консультаційного проєкту. Наведено основні етапи підготовки, тематику, структурні елементи та вимоги до оформлення і захисту комплексного консультаційного проєкту.

Рекомендовано для студентів спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" за освітньою програмою "ІТ-фінанси" першого (бакалаврського) рівня всіх форм навчання.

УДК 378:336(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2021

Вступ

Написання комплексного консультаційного проєкту є завершальним етапом навчання студентів першого (бакалаврського) рівня у закладі вищої освіти та необхідною умовою здобуття освітнього рівня "бакалавр" спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" за ОП "ІТ-фінанси".

Комплексний консультаційний проєкт – це кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня "бакалавр" цієї спеціальності та є самостійним науково-практичним дослідженням однієї з актуальних проблем, яке присвячене розв'язанню поставленої проблеми із застосуванням сучасних наукових методів.

Результати, наведені в комплексному консультаційному проєкті, є узагальненням попередніх наукових пошуків студента в процесі його навчання в університеті, результатом його самостійної наукової роботи і має статус інтелектуального продукту на правах рукопису. Це творча робота, під час якої студенту необхідно продемонструвати вміння користуватися науковою літературою, вирішувати складні фінансово-економічні проблеми, використовувати економіко-математичні методи та сучасні аналітичні інструменти, володіти технологіями для створення технічного завдання, як опису вимог для проєктування інформаційного забезпечення в фінансовій сфері.

Комплексний консультаційний проєкт має відповідати **таким вимогам**:

1. Наявність самостійних теоретичних і науково-дослідницьких розробок за обраною проблематикою.
2. Цільове спрямування роботи на досягнення конкретних практично значущих результатів, пов'язаних із підвищенням якості й ефективності аналітичних процедур у системі управління фінансами.
3. Конкретність, спроможність застосовувати економічні знання з урахуванням специфіки конкретної галузі.
4. Відповідність рівня розробки комплексного консультаційного проєкту сучасному рівню наукових розробок, методичних положень і рекомендацій, відбитих у спеціальній літературі.
5. Самостійність, спроможність розробляти і захищати оригінальні підходи до виконання практичних завдань.

6. Практична спрямованість результатів, що пропонуються в комплексному консультаційному проєкті й ефективність рекомендацій із вдосконалення бізнес-процесів фінансової сфери фінансово-господарської діяльності підприємств.

7. Цілісність, логічність, доведеність, чітко, ясно та достовірно викладення матеріалу.

8. Відповідність оформлення комплексного консультаційного проєкту вимогам ДСТУ 3008:2015 "Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлювання" та цим методичним рекомендаціям.

Метою написання комплексного консультаційного проєкту є закріплення, поглиблення та спеціалізація знань і навичок студента шляхом самостійного вирішення реальних аналітичних та виробничо-господарських завдань.

У цих методичних рекомендаціях проведено адаптацію основних положень 3008:2015 "Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлювання", а також чинних у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (ХНЕУ ім. С. Кузнеця) "Методичних рекомендацій до оформлення курсових, дипломних та науково-дослідних робіт для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання", до вимог кафедри.

Якість виконання комплексного консультаційного проєкту визначається тим, наскільки студент оволодів навичками збору вхідної інформації, її оброблення, аналізу, а також формування науково обґрунтованих висновків у рішеннях, що пропонуються. Студенту необхідно закріпити навички використання інформаційних технологій та інструментів, як у процесі виконання досліджень, так і під час ухвалення рішень, кваліфіковано оформлювати матеріали, що ілюструють зміст комплексного консультаційного проєкту.

Метою видання цих методичних рекомендацій є детальне роз'яснення студенту основних процесуальних, організаційних і методичних елементів написання та захисту комплексного консультаційного проєкту. Підготовка комплексного консультаційного проєкту передбачає виконання пов'язаних між собою етапів:

1. Підготовчий етап: вибір теми комплексного консультаційного проєкту і погодження її з керівником; оформлення графіка роботи, листка завдання та робота над укладанням плану; підбір і вивчення літератури.

2. Проходження виробничої практики.

3. Керівництво і контроль за ходом виконання комплексного консультаційного проєкту: загальне керівництво кафедри; робота з керівником.

4. Робота над змістом комплексного консультаційного проєкту: загальні засади; характеристика структурних елементів; наукова мова викладення матеріалу.

5. Допуск роботи до захисту.

6. Порядок захисту комплексного консультаційного проєкту: захист, розроблення тез доповіді та презентації; захист роботи перед комісією.

Перелік ключових компетентностей студентів у процесі підготовки та захисту комплексного консультаційного проєкту:

загальні:

загальнонаукові – здатність здійснювати операції аналізу, синтезу, порівняння, систематизації, узагальнення, генерувати ідеї, набувати нові знання;

загальнокультурні – здатність аналізувати й оцінювати досягнення національної та світової науки й культури; володіти рідною та іноземною мовами; здатність до саморозвитку та самовдосконалення;

соціально-особистісні – здатність до комунікабельності, соціальної взаємодії, толерантності, гуманності, відповідальності, ініціативності, цілеспрямованості, організованості, а також висока виконавська здатність, цінування традицій національної культури; здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку; здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення; здатність здійснювати ефективні комунікації;

професійні:

планово-проєктні – здатність до фінансового планування і бюджетування, розроблення бюджетних та інвестиційних моделей, інвестиційного аналізу ефективності проєктів, аналізу бізнес-ідей і підготовки бізнес-планів, технічних завдань як опису вимог до проєктованої інформаційної системи у сфері фінансів тощо; розуміння принципів пошуку та оброблення цифрового контенту фінансів, банківської справи та страхування;

аналітично-інформаційні – здатність до формування інформаційного забезпечення та застосування типових методик і чинної нормативно-правової бази, необхідних для визначення фінансово-економічних показників, що характеризують діяльність суб'єктів господарювання (організацій, установ, підприємств); здатність оцінювати якість і тестувати програмне забезпечення фінансової діяльності суб'єктів господарювання та фінансових установ; здатність складати та аналізувати фінансову звітність;

організаційні – здатність до організації фінансової роботи на рівні суб'єктів господарювання (організацій, установ, підприємств); організації ефективної взаємодії структурних підрозділів суб'єкта дослідження та суб'єктів зовнішнього середовища; здатність організовувати діяльність суб'єктів господарювання, фінансових установ у середовищі систем цифрових технологій, використання хмарних сервісів і блокчейн-технології для традиційних та фінтех-галузей;

обліково-статистичні – здатність обрати та використовувати методичні й інструментальні засоби для обліку та оброблення економічних даних відповідно до поставлених завдань на рівні (суб'єктів господарювання (організацій, установ, підприємств)); здатність на основі опису економічних процесів і явищ будувати стандартні теоретичні та економетричні моделі, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати, використовувати отримані дані для ухвалення управлінських рішень; здатність обирати та застосовувати ІТ-технології в бізнес-процесах формування, ефективного використання та оптимального розподілу фінансових ресурсів, забезпечення фінансової безпеки; здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й оброблення даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування; здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових завдань;

контрольні – здатність до контролю за ефективністю діяльності та реалізацією фінансових відносин на рівні суб'єктів господарювання (організацій, установ, підприємств); здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

1. Загальні вимоги та завдання до комплексного консультативного проєкту

Комплексний консультативний проєкт передбачає самостійну роботу студента, результатом якої є логічно структурований матеріал, що може виступати свідченням здобутих компетентностей, які відповідають спеціальності. У комплексному консультативному проєкті обов'язково є наявність елементів наукової новизни, отриманих у наслідок ґрунтовного самостійно здійсненого аналізу та синтезу наукової літератури за обраною проблематикою.

Оскільки комплексний консультативний проєкт є підтвердженням готовності студента до самостійної практичної діяльності у фінансовій сфері, його здатності формувати підґрунтя для ухвалення управлінських фінансових рішень, він має відповідати таким вимогам:

бути спрямованим на вирішення науково-методичних, організаційних, науково-практичних проблем з обраної теми дослідження;

орієнтуватися на використання сучасних наукових методів;

містити конкретні рекомендації, спрямовані на вдосконалення досліджуваного об'єкта;

доводити здатність студента кваліфіковано орієнтуватися в теоретичних і практичних аспектах обраної проблематики, здійснювати самостійні розроблення за темою дослідження;

доводити готовність студента до практичної діяльності в умовах ринкової економіки.

У процесі написання комплексного консультативного проєкту студент має проявити високий рівень загальноосвітньої та спеціальної підготовки у сфері теорії і практики фінансів та інформаційних технологій, здатність застосовувати теоретичні знання для успішного вирішення практичних проблем, уміння проводити наукові та практичні дослідження, підбираючи й обробляючи відповідний статистичний і практичний матеріал, здійснювати наукове узагальнення оброблених джерел. Студент має використовувати актуальну літературу та враховувати останні зміни в законодавстві України. Стиль викладення матеріалу в комплексному консультативному проєкті має бути науковим, кожен результат має бути науково обґрунтованим та практично-значущим. Відповідальність за коректність і достовірність поданої в роботі інформації, правильність

розрахунків, якість оформлення та обґрунтованість отриманих висновків несе студент.

2. Підготовчий етап виконання комплексного консультативного проєкту

2.1. Вибір теми комплексного курсового проєкту

Діяльність студента з написання комплексного курсового проєкту **починається з вибору теми** (тематика, що рекомендується кафедрою, наведена у додатку А).

Студент самостійно обирає тему роботи із поданої тематики. Він може запропонувати свою ініціативну тему, що має бути погоджена із завідувачем кафедри. Ця тема має розглядатися в контексті спеціальності "Фінанси, банківська справа та страхування".

Обираючи тему, студент має усвідомлювати її значущість для розвитку економіки, наявний досвід розробок за обраною тематикою, враховувати знання, отримані під час навчання, інтерес до дослідження за обраним напрямом та інші фактори.

Вибір теми комплексного курсового проєкту має бути узгоджений із керівником, який може кваліфіковано проінформувати, стосовно специфіки обраного напрямку дослідження.

Результатом визначення теми комплексного курсового проєкту є **заява на ім'я завідувача кафедри** із зазначенням остаточно узгодженого із керівником формулювання теми та проханням закріпити керівника. Зразок заяви подано в додатку Б.

Тематика комплексних курсових проєктів розглядається та затверджується на засіданні кафедри фінансів, за результатами якого формується протокол.

2.2. Оформлення графіка роботи, листка-завдання і робота над укладанням плану

Графік роботи над комплексним курсовим проєктом має розкривати план роботи над поставленими завданнями та строки виконання. Розробляється та узгоджується з керівником після затвердження теми комплексного курсового проєкту. Метою укладання листка-завдання

на комплексний курсовий проєкт є виявлення завдань його написання і поставлених у ньому основних проблем, відповідно до теми.

У завданні на комплексний курсовий проєкт визначаються вихідні дані, перелік питань, що підлягають розробленню. Завдання підписується студентом і керівником роботи. Разом із завданням розробляється календарний план підготовки комплексного курсового проєкту, що дозволяє здійснювати контроль за його виконанням. Зразок оформлення завдання наведено в додатку В.

У комплексному курсовому проєкті мають бути розглянуті теоретичні і практичні аспекти теми, а також визначені напрями удосконалення інформаційного фінансово-економічної діяльності досліджуваного суб'єкта господарювання (підприємства, установи, організації тощо). З огляду на це, робота складається з трьох змістових розділів.

Назви розділів комплексного курсового проєкту слід формулювати лаконічно та стисло, не переобтяжувати зайвою інформацією. Назва розділу не має містити назву метода, за допомогою якого вирішується завдання, поставлене для розділу чи параграфа (наприклад, не слід називати параграф "Аналіз фінансового стану підприємства" чи "Дослідження інструментів управління дебіторською заборгованістю").

Для підбору джерел інформації доцільно використовувати:

1. Наукові публікації, що індексуються у міжнародних наукометричних базах (зокрема, Scopus, Web of Science (WOS), Ulrich's Periodicals Directory, Citations in Economics (CitEc), Copernicus тощо).
2. Наукові публікації у провідних вітчизняних і закордонних фахових виданнях.
3. Статистичні дані Державної служби статистики України.
4. Аналітичні дані спеціалізованих та офіційних інформаційних порталів.
5. Електронні публікації [4 – 9].

Для написання комплексного курсового проєкту студенту слід опрацювати літературу, яка висвітлює як теорію та практику за напрямками досліджуваної теми. Перевагу слід надавати виданням і статтям, які опубліковані (підписані до друку) за попередні 2 – 3 роки.

Глибина ретроспективного аналізу фахових науково-методичних джерел визначається потребами дослідження: для рівня підготовки "бакалавр" – не менше 60 джерел.

3. Збір практичних даних. Виробнича практика

Збір практичних матеріалів для комплексного курсового проєкту здійснюється за місцем проходження виробничої практики. Джерелами фактичної інформації є: звітні дані бази переддипломної практики; планові та фактичні показники фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання (підприємства, організації, установи тощо) за останні 3 – 5 років, документація статистичної, бухгалтерської та поточної звітності, дані фінансового і податкового обліку, спеціальних спостережень та експериментів з окремих питань комплексного курсового проєкту; дані опитувань провідних фахівців, аналітична і оперативна інформація. Аналіз і узагальнення зібраного матеріалу проводиться відповідно до вимог чинних методик і розроблених програм.

Виробнича практика є логічним продовженням безперервної практичної підготовки студентів і базою для збору практичних даних, використовуваних під час написання комплексного курсового проєкту.

Метою практики є закріплення здобутих у процесі навчання знань та набуття практичних умінь і навичок у здійсненні фінансового аналізу діяльності суб'єкта господарювання (підприємства фінансової установи, організації).

Більш докладно процедура проходження виробничої практики і вимоги до змісту звіту викладено в **окремих методичних рекомендаціях, виданих кафедрою фінансів.**

4. Керівництво та контроль за ходом виконання комплексного курсового проєкту

4.1. Виконання комплексного курсового проєкту

Підготовка комплексного курсового проєкту є результатом самостійної роботи студента з урахуванням консультацій керівника, спрямованих на обговорення всіх проблем і питань, що виникають під час написання роботи, та розв'язання конкретних практичних задач.

Відповідно до затверджених у завданні термінів виконання роботи студент надає на перевірку науковому керівникові завершені розділи

комплексного курсового проєкту. Остаточний варіант комплексного курсового проєкту оформлюється з урахуванням усіх зауважень наукового керівника.

4.2. Керівництво комплексним курсовим проєктом

Підготовка комплексного курсового проєкту є самостійною роботою студента під керівництвом наукового керівника – призначеного кафедрою спеціаліста з обраної тематики.

Призначення наукового керівника здійснюється з урахуванням наукових інтересів студента або за принципом спадковості виконання курсових і науково-дослідних робіт з обраної тематики.

До основних функцій наукового керівника належать:

1) практична допомога студенту під час вибору теми комплексного курсового проєкту та її деталізації;

2) видача завдання на його виконання;

3) рекомендації щодо вибору джерел науково-методичної та спеціальної інформації;

4) кваліфікована консультація щодо залучення та попереднього оброблення вихідних даних у період науково-дослідної (виробничої) практики;

5) науково-методичні консультації щодо розкриття змісту комплексного курсового проєкту;

6) систематичний контроль над ходом виконання окремих етапів затвердженого календарного плану;

7) надання рекомендації щодо оформлення та презентації результатів комплексного курсового проєкту;

8) оцінювання якості його виконання за встановленими вимогами.

Студент зобов'язаний: інформувати наукового керівника про хід підготовки комплексного курсового проєкту; консультиватися з проблемних питань, що виникли; обов'язково доводити до відома керівника про можливі відхилення від затвердженого графіка виконання проєкту.

На першому етапі підготовки комплексного курсового проєкту науковий керівник надає рекомендації щодо порядку розгляду питань за темою, корегує план роботи і надає рекомендації щодо вибору науково-методичної літератури та інформаційних ресурсів.

4.3. Розгляд та підпис комплексного курсового проєкту

Згідно з регламентом студент зобов'язаний надати керівнику на перевірку готові частини комплексного курсового проєкту в установлені строки. В разі недодержання студентом календарного графіка виконання комплексного курсового проєкту його не буде допущено до захисту.

У додатках до комплексного курсового проєкту студентом подаються результати апробації проведених досліджень за темою проєкту, оприлюднені у наукових виданнях і матеріалах конференцій.

Комплексний курсовий проєкт в остаточному варіанті має бути поданий на перевірку науковому керівникові не пізніше, ніж за два тижні до початку роботи комісії з захисту робіт.

Комплексний курсовий проєкт має бути підписаним автором, поданий науковому керівнику, який вирішує питання про допуск студента до захисту, роблячи відповідний запис на титульному аркуші проєкту.

4.4. Підготовка до захисту комплексного консультативного проєкту

У ході підготовки до захисту комплексного курсового проєкту студент готує до захисту доповідь, ілюстративний матеріал і презентацію.

Доповідь має відображувати актуальність теми, подавати короткий зміст виконаної роботи, обґрунтувати висновки і пропозиції, отримані в результаті проведеного дослідження та його практичне значення. Доповідь має бути логічною та послідовною, містити найбільш важливі результати комплексного курсового проєктування.

Як ілюстрацію свого виступу студенту необхідно підготувати ілюстративний матеріал (на аркушах формату А4) для членів комісії, оформлений відповідно до вимог Державного стандарту України 3008:2015 "Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлювання".

Титульний аркуш ілюстративного матеріалу містить: прізвище, ім'я, по батькові студента, назву роботи, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника.

В ілюстративному матеріалі наводяться найбільш показові з точки зору узагальнення студентом таблиці, графіки, схеми, діаграми та інші

цифрові матеріали, що відображають основні самостійні розробки, висновки і пропозиції студента.

Презентація комплексного курсового проєкту має бути виконана в редакторі MS Power Point та має співпадати з ілюстративним матеріалом. Графічний матеріал призначений для презентації доповіді на захисті й може містити схеми, креслення, діаграми тощо. Рекомендується уникати надмірного прикрашання плакатів графічними елементами та ефектами, що виходять за межі ділового стилю. Загальна кількість використаних кольорів для оформлення ілюстративного матеріалу не має бути більшою 8, включно з чорним. Розмір елементів зображень має бути читабельним. Наносити на плакати зображення, що не мають стосунку до результатів проєктування, не допускається.

5. Підготовка комплексного консультативного проєкту

5.1. Загальні рекомендації щодо написання комплексного консультативного проєкту

Комплексний консультативний проєкт припускає наявність таких елементів:

практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження;

теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок;

наявності елементів творчості.

Комплексний консультативний проєкт – це закінчене науково-практичне дослідження.

Практична значущість комплексного консультативного проєкту полягає в обґрунтуванні реальності його результатів для потреб практики.

Реальною вважається робота, виконана відповідно до наявних проблем бази виробничої практики, на основі її реальних даних за 3 останні роки, і результати якої після захисту повністю або частково можуть бути впроваджені в практику діяльності базового суб'єкта господарювання або аналогічних йому.

Матеріали слід викладати відповідно до назви і мети комплексного курсового проекту, логічно і послідовно. Студент має чітко усвідомлювати, що мета проектування полягає не в описі поставлених у плані питань, а в аналізі наявних проблем діяльності економічних суб'єктів і обґрунтуванні пропозицій щодо вирішення цих проблем.

5.2. Характеристика структурних елементів комплексного консультаційного проекту

Комплексний консультаційний проект охоплює такі структурні елементи:

- титульний аркуш;
- типовий бланк завдання до комплексного консультаційного проекту;
- зміст;
- вступ;
- основна частина (три розділи);
- висновки;
- перелік використаної літератури;
- додатки;
- графічна частина.

Вимоги з оформлення даних структурних елементів подано в окремих загально університетських методичних рекомендаціях. Далі надано вказівки та рекомендації до змісту матеріалу в заданих структурних частинах комплексного консультаційного проекту.

5.2.1. Титульний аркуш

Титульний аркуш до комплексного консультаційного проекту містить найменування теми, данні про студента, наукового керівника і членів комісії, допуск наукового керівника до захисту. Розташування інформації на титульному аркуші комплексного консультаційного проекту подано в додатку В.

5.2.2. Завдання на комплексний консультаційний проект

Типовий бланк завдання до комплексного консультаційного проекту розміщується безпосередньо після титульного аркуша (додаток В).

5.2.3. Зміст

Зміст розміщується з нової сторінки безпосередньо після завдання на комплексний курсовий проєкт. Зміст може займати 1 – 1,5 сторінки та містити послідовний перелік структурних елементів комплексного курсового проєкту, найменування розділів і підрозділів із вказівкою номерів сторінок, на яких вони наведені. Він розробляється студентом самостійно після затвердження теми комплексного курсового проєкту й узгоджується з науковим керівником.

Зміст має відображати сутність проблеми, її складність і логіку дослідження та відповідати поставленим у роботі цілям і завданням. Назви розділів і підрозділів мають бути стислими та зрозумілими, літературно-грамотними, тісно пов'язаними з назвою комплексного курсового проєкту, але не повторювати її.

Розряди номерів сторінок розташовують точно один під одним. Закінчення найменування елементів змісту відокремлюють від номера сторінки крапками. Сторінки змісту не нумеруються.

Зміст містить (в порядку згадування):

вступ;

послідовно перераховані назви розділів і підрозділів;

висновки;

перелік використаної літератури;

найменування додатків і номери відповідних сторінок.

Приклад оформлення змісту наведено в додатку Г.

5.2.4. Вступ

Вступ розкриває сутність і стан наукового завдання (проблеми), його актуальність, наукову та практичну цінність тематики дослідження, підстави і вихідні дані для розроблення теми проєкту, обґрунтування необхідності проведення дослідження. У вступі слід розкрити актуальність теми, визначити мету й основні завдання роботи, визначити об'єкт і предмет дослідження, структуру, хронологічні рамки, інформаційну базу дослідження. Рекомендований обсяг вступу – 2 – 3 сторінки.

У вступі подають загальну характеристику комплексного консультативного проєкту в рекомендованій послідовності.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими підходами до наявної проблеми (завдання) обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідного напрямку дослідження. Висвітлюючи стан досліджуваної проблеми (завдання), слід назвати авторів, які зробили найбільш значний внесок в її розроблення, основні закони і нормативні акти України та міжнародного права, на яких базується робота. Обґрунтування актуальності не має бути багатослівним.

Мету проєкту формулюють з огляду на необхідність систематизації, узагальнення та поглиблення розробки окремого питання і на цій основі сформулювати висновки та окреслити напрями вдосконалення функціонального механізму об'єкта дослідження. Не слід формулювати мету як "уточнення...", "вивчення...", тому що ці слова вказують на спосіб досягнення мети, а не на саму мету.

Наприклад, якщо, тема проєкту "Інформаційне забезпечення аналізу та оцінки фінансового стану підприємства", то метою роботи може бути узагальнення теоретичних підходів і розроблення практичних рекомендацій щодо розроблення інформаційного забезпечення аналізу та оцінювання фінансового стану підприємства.

Завдання, які ставляться в роботі, мають відображати шляхи досягнення обраної мети дослідження. Формулювання завдань можна подати, використовуючи слова типу: "систематизувати...", "визначити...", "розробити...", "обґрунтувати..." тощо. Переважно, з огляду на завдання дослідження, будується структура роботи. Тому завдання дослідження відповідають змісту розділів і підрозділів комплексного консультативного проєкту.

Об'єкт дослідження – процес (явище), що породжує проблемну ситуацію, і обраний(е) для вивчення. Не слід називати об'єктом дослідження конкретне підприємство, організацію, установу чи орган державної влади або його підрозділ, на прикладі якого виконується робота.

Предмет дослідження – конкретна проблема (завдання), що міститься в межах об'єкта дослідження і на яку спрямовується увага під час підготовки комплексного консультативного проєкту.

Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, що є предметом дослідження. Саме на ньому має бути зосереджена основна увага студента,

оскільки предмет дослідження визначає тему комплексного консультаційного проекту.

Інформаційна основа роботи – стисло вказані прізвища й ініціали авторів (в алфавітному порядку), що зробили дуже вагомий внесок у дослідження та розв'язання проблеми; основні закони і нормативні акти, на які спирається автор у роботі (з посиланнями у [квадратних дужках] на номери джерел за переліком використаної літератури).

Методи дослідження. За текстом подається перелік методів дослідження, які використані для досягнення поставленої в проекті мети. Слід перелічити методи дослідження, що застосовувалися, з посиланням на конкретні завдання, що виконувалися за допомогою цих методів.

Інформація про базу виробничої практики – стисла інформація (один абзац) про суб'єкт господарювання (підприємство, організацію, установу тощо), на підставі даних якого виконується робота та на прикладі якого розглядається предмет дослідження: повна назва, форма власності, сфера діяльності.

Інформаційна база – короткий перелік джерел інформації, що були використанні для написання проекту.

Апробація результатів проекту і публікації. За наявності оприлюднення результатів комплексного консультаційного проекту наводиться інформація про наукові та науково-практичні конференції, семінари, на яких оприлюднені результати роботи, а також вказується наявність публікацій основних результатів дослідження в статтях у наукових журналах, наукових працях, матеріалах і тезах конференцій, семінарів та ін.

5.2.5. Загальні рекомендації з написання основної частини комплексного консультаційного проекту

У ході написання окремих розділів і підрозділів використовується підготований на етапі підбору літератури розгорнутий план із тим, щоб кожний його пункт було побудовано за певною схемою, яка не допускає повторень, логічно-неузгоджених положень.

Зміст основної частини має точно відповідати темі проекту і повністю її розкривати. Будь-який комплексний консультаційний проект – це цілісна робота, яка присвячена вирішенню єдиної проблеми, а не сукупність окремих складових частин. Логічно побудована робота не містить матеріалу, що може бути вилучений із неї без порушення злагоженості. Це досягається таким: окремі думки автор висловлює в реченнях;

речення, що мають єдину тему, об'єднуються в абзаци; абзаци одного підрозділу мають бути послідовно пов'язані одне з одним. Під час написання роботи слід зважати на правильність побудови доказів, виведення тлумачень понять і поділу останніх. У комплексному курсовому проєкті необхідно доводити істинність сформульованих положень, аргументувати висновки, наводити приклади та посилатися на роботи авторитетних науковців. Практика показує, що багато студентів, у процесі оброблення інформації та отримання важливих результатів не приділяють достатньої уваги викладенню цих результатів у висновках, а після цього – і на захисті роботи. Або навпаки, формулюють висновки без їхнього достатнього обґрунтування в тексті параграфа.

Основна частина містить основні теоретичні й методичні положення, проблемні, дискусійні та невирішені питання теми, науково обґрунтовані соціально-економічні, професійно-орієнтовані рішення. Вона складається з трьох розділів: 1) теоретичного; 2) аналітичного; 3) оптимізаційного та їхніх підрозділів. Кількість сторінок в окремих розділах строго не регламентується, однак їхній зміст має відповідати вимогам достатньої інформативності й обґрунтованості висновків.

Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень.

5.2.6. Вимоги до змісту основної частини комплексного консультативного проєкту (за розділами)

Написання кожного розділу комплексного консультативного проєкту має свої особливості, тому далі буде описана специфіка підготовки основної частини роботи, яка складається з трьох змістових розділів. Обсяг викладення матеріалу за кожним підрозділом має бути приблизно однаковим – у межах 7 – 9 сторінок, оформлених згідно із загальноуніверситетськими вимогами, тобто 35 рядків на аркуші (міжрядковий інтервал – 1,3 пт).

Перший (теоретичний) розділ комплексного консультативного проєкту. Мета розділу – набуття вмінь і навичок щодо формування інформаційної бази теоретико-методичного характеру та її узагальнення відповідно до обраного предмета дослідження й реалізації поставлених у роботі завдань.

Теоретичну частину (перший розділ) рекомендується подати у вигляді трьох підрозділів.

Теоретичний розділ розробляється на засадах вивчення спеціалізованої літератури, нормативно-законодавчої бази та офіційної статистичної інформації.

Огляд джерел інформації для теоретичного розділу комплексного консультативного проекту включає такі їхні види:

законодавчі й нормативні акти України та міжнародного права;

підручники та навчальні посібники;

монографії й наукові статті в спеціальних періодичних друкованих виданнях;

науково-публіцистичні матеріали в засобах масової інформації тощо.

У теоретичному розділі, який має складатися з трьох логічно-пов'язаних між собою підрозділів, розглядаються такі базові поняття: категорії, характеристики, властивості, що відображають об'єкт і предмет дослідження; стратегічні та тактичні аспекти, пов'язані з проблемою, ступінь її вивченості; системи показників, чинники, алгоритми, формули розрахунків і моделі.

У теоретичному розділі визначається науково-методична база, наводиться ґрунтовний термінологічний аналіз предметної області дослідження та глибокий ретроспективний огляд законодавчої, науково-економічної й інструктивно-методичної літератури, подається порівняльний аналіз межі доцільного використання тих або інших методів, обґрунтовується остаточний вибір методів вирішення проблемної ситуації. Під час підготовки цього розділу необхідно встановити, що зроблено з обраної тематики провідними науковцями.

У теоретичних дослідженнях доцільно узагальнити вітчизняний і закордонний досвід розроблення теоретико-методичних засад відповідно до предметної області дослідження.

Комплексний консультативний проект має відображати погляд автора, а тому в ньому завжди присутні елементи наукової дискусії та полеміки. З кожного проблемного питання важливо знайти подібність і розходження поглядів провідних вчених, дати їхній порівняльний аналіз, виявити можливі протиріччя та неточності, щоб обґрунтувати власну позицію.

Під час вивчення літератури не варто повністю цитувати прочитаний текст. Слід відбирати тільки ті наукові факти, які становлять основу наукового знання, відображають об'єктивні властивості явищ і процесів.

Наукові факти характеризуються такими особливостями, як новизна, точність, об'єктивність і вірогідність.

Про вірогідність вихідної інформації може свідчити не тільки характер використаних джерел, але й науковий, професійний авторитет автора, його приналежність до тієї або іншої наукової школи. Літературні джерела слід підбирати і використовувати відповідно до змісту проблеми, що досліджується. Необхідно вдумливо та критично аналізувати, оцінювати науково-методичні публікації, щоб погодитися або, навпаки, не погодитися з науковими поглядами окремих авторів. Використання науково-методичних джерел супроводжується обов'язковим посиланням на джерело та сторінку, звідки запозичені ті або інші відомості (наприклад: [123, с.17]).

Комплексний консультаційний проєкт не має носити абстрактний характер. Міркування студента, узагальнення та висновки мають бути побудовані на конкретному аналізі фактичного матеріалу. Водночас слід уникати простого та безсистемного нагромадження фактів без будь-якого достатнього їхнього осмислення та узагальнення. У процесі аналізу й узагальнень необхідно дотримуватись найсуворішої наукової достовірності. Не можна замовчувати або перекручувати факти задля надуманої ідеї, гіпотези. Той самий принцип наукової добросовісності має бути покладений в основу оцінювання праць попередніх авторів. Глибина аналізу думки становить головну підвалину будь-якого дослідження. Робота має всебічно розкривати сутність, суттєві риси та закономірності об'єкта дослідження.

У теоретичному розділі має бути обґрунтована інформаційно-статистична база дослідження, узагальнена система економіко-математичних моделей і методичних підходів щодо вирішення проблем (завдань) дослідження, які будуть розглядатися в наступних розділах.

Результатом теоретичного розділу має бути обґрунтування інструментів і методів розв'язання проблемної ситуації. У разі потреби в кінці цього розділу формулюються пропозиції щодо вдосконалення науково-методичної бази.

Другий (аналітико-технологічний) розділ комплексного консультаційного проєкту. Мета розділу – набуття та закріплення вмінь і навичок, а також формування компетентностей щодо проведення аналітичного оцінювання стану та тенденцій розвитку об'єкта дослідження за допомогою методів фінансового аналізу і розроблення технології її здійснення.

Це центральна як за обсягом, так і за науково-прикладною значущістю частина комплексного консультаційного проєкту.

Студент має продемонструвати вміння самостійно проводити наукові дослідження, застосовувати сучасні економіко-статистичні методи та методи наукового пізнання. Розділ складається з трьох параграфів. Його зміст буде мати певні відмінності залежно від інформаційної бази дослідження, що використовується студентом для написання комплексного консультаційного проєкту.

У **першому** параграфі аналітико-технологічного розділу, з огляду на загальні теоретичні положення, розглянуті у теоретичному розділі, рекомендується проаналізувати стан об'єкта дослідження у визначеній темою роботи сфері діяльності суб'єкта господарювання.

Цей параграф має містити загальну характеристику бази практики (суб'єкта господарювання, звітність якого є інформаційною основою дослідження) та основні аналітичні розрахунки щодо загальної оцінки його фінансового стану.

Характеристика бази практики (суб'єкта господарювання, звітність якого є інформаційною основою дослідження) має включати: повне найменування, призначення, організаційну структуру, склад основних підрозділів і виконавців, їхні функції та ін. На основі статистичної, бухгалтерської та фінансової звітності суб'єкта господарювання необхідно надати його техніко-економічну та функціональну характеристику.

Також у цьому розділі студент має провести загальний або експрес-аналіз фінансового стану об'єкта дослідження за останні 3 – 5 років, використовуючи узагальнені підходи до його виконання (наприклад, експрес-аналіз балансу, аналіз фінансових результатів, аналіз основних коефіцієнтів оцінювання фінансового стану тощо).

Другий параграф містить моделювання технології реалізації аналітичних бізнес-процесів у фінансовій сфері для суб'єкта господарювання за стандартом IDEF0.

Цей параграф має містити опис технологічного складника об'єкта дослідження на основі системного аналізу, за допомогою чого визначається послідовність дій з встановлення структурних зв'язків між елементами досліджуваної системи. Це має бути реалізовано у вигляді деталізованого фінансового аналізу предметної області дослідження відповідно до теми комплексного консультаційного проєкту. Для цього студент має схематично зобразити технологію проведення аналізу

та вказати, що є вхідною інформацією для його виконання, з яких етапів складається сам процес аналізу та які саме документи виступають вихідною інформацією в результаті його проведення.

У цьому параграфі студент має детально розкрити зміст виділених етапів аналітичної діяльності в фінансовій сфері, обґрунтувати та навести систему прийомів і методів фінансового аналізу, яку доцільно використовувати під час проведення аналізу за досліджуваною темою, показати наявні методики, провести їхній порівняльний аналіз, дати пропозиції щодо ефективного використання тієї чи іншої методики у ході розв'язання проблеми (завдань) дослідження.

Наводиться модель бізнес-процесу, який відображає реальний стан аналітичної фінансової діяльності суб'єкта господарювання, – модель AS-IS ("ЯК Є"). Наступним кроком студентом здійснюється розроблення моделі бізнес-процесу такою, якою вона має бути з урахуванням усіх виявлених раніше недоліків – модель TO-BE ("ЯК МАЄ БУТИ"). Модель TO-BE враховує авторські пропозиції щодо вдосконалення технології аналітичних фінансових бізнес-процесів у межах теми консультаційного проєкту.

Студент у **третьому** параграфі аналітико-технологічного розділу комплексного консультаційного проєкту має акцентувати увагу саме на фінансових аспектах діяльності суб'єкта господарювання, таких як: фінансові ресурси; оборотні та необоротні активи; капітал; фінансове планування; діяльність на фінансових ринках; ліквідність і платоспроможність; фінансові результати діяльності та рентабельність; дебіторська і кредиторська заборгованість; ділова активність; інвестиційна діяльність; оподаткування; взаємовідносини з банками тощо. Означені фінансові аспекти діяльності суб'єкта господарювання аналізуються на підставі звітних і планових даних фінансової та статистичної звітності.

Обов'язковою умовою якісного виконання аналітичного напряму в цьому розділі є побудова аналітичних таблиць і надання графічного матеріалу, що ілюструє отримані результати розрахунків. Розділ завершується оцінкою одержаних результатів та виявленням тенденцій і закономірностей розвитку об'єкта та предмета дослідження.

Висновки й узагальнення, сформульовані автором у першому розділі комплексного консультаційного проєкту, у другому розділі мають бути підтверджені конкретним практичним матеріалом. Результати, отримані в аналітико-технологічному розділі, беруться за основу для розробки оптимізаційного розділу комплексного консультаційного проєкту.

Третій (оптимізаційний) розділ комплексного консультаційного проєкту. Мета розділу – набуття вмінь і навичок щодо формування оптимізаційних заходів відповідно до отриманих результатів аналізу фінансово-економічних явищ і процесів.

У цьому розділі на базі теоретичних узагальнень і аналізу обґрунтовуються нові підходи до розв'язання проблемної ситуації, теоретичні, методичні та практичні пропозиції, а також організаційні й фінансово-економічні заходи щодо усунення виявлених недоліків, удосконалення інформаційного забезпечення бізнес-процесів у фінансовій сфері.

Завданнями третього розділу є розроблення та обґрунтування конкретних пропозицій щодо удосконалення предмета дослідження, його інформаційного, методичного та організаційного забезпечення, а також пристосування запропонованих рекомендацій до практичної діяльності підприємства (організації, установи), що досліджується. Необхідно розробити механізм реалізації таких пропозицій, довести їх до рівня конкретних методик, рекомендацій.

Оптимізаційну частину (третій розділ) рекомендується подати у складі трьох підрозділів. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором. Логіка викладення матеріалу в цій частині проєкту повинна безпосередньо кореспондувати з теоретичним і аналітико-технологічним розділами. Так, у третьому розділі здійснюється розроблення пропозицій з удосконалення фінансово-економічної діяльності та її інформаційного забезпечення на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, інструментарію, викладеного у першому розділі, а також з урахуванням проблемних елементів, які були виявлені за результатами аналізу, проведеного у другому розділі дослідження.

Усі пропозиції, що надаються у третьому розділі, мають бути певним чином обґрунтовані. Водночас, якщо пропонується впровадження заходів або напрямів розвитку, які не потребують техніко-економічного обґрунтування або за очевидних труднощів їхнього здійснення, слід використовувати результати наукових досліджень і практичних досягнень у галузі управління фінансами на підставі авторитетних літературних джерел.

Особливу увагу слід приділяти вивченню зарубіжного досвіду з урахуванням особливостей вітчизняної економіки та його адаптацією до умов господарювання організації (підприємства, установи), що досліджується.

Обов'язковою умовою якісного виконання третього розділу є застосування інформаційних технологій, економіко-математичних методів і моделей.

У цій частині доцільно здійснити аналіз корисності результатів дослідження, запропонувати шляхи використання основних положень роботи. Крім того, необхідно розрахувати й оцінити теоретичний і (або) практичний економічний ефект від упровадження оптимізаційних заходів щодо удосконалення результатів та інформаційного забезпечення аналітичних бізнес-процесів у фінансовій сфері, запропонованих студентом у комплексному консультативному проєкті стосовно вдосконалення діяльності суб'єкта господарювання в частині предмета дослідження. Конкретні підходи до розрахунку ефекту від запропонованих заходів залежать від обраного в комплексному консультативному проєкті напрямі дослідження.

Зміст третього розділу найбільш повно розкриває здатність студента до самостійної роботи, виявляє його вміння використовувати теоретичні знання в конкретних умовах практичної діяльності. Тому бажано є апробація розроблених гіпотез (механізмів, концепцій, принципових схем, програм, методик, моделей, стратегій тощо).

Студент має подати оцінку повноти вирішення поставлених завдань, оцінку достовірності одержаних результатів (характеристик, параметрів), їхнє порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних досліджень. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у цій галузі.

5.2.7. Висновки

Висновки – це завершальний етап комплексного консультативного проєкту, які виконують роль закінчення, що зумовлене логікою проведення дослідження у формі синтезу накопиченої в основній частині наукової інформації. У висновках має бути відображено сукупність результатів і положень, що характеризують її автора як здобувача освітнього ступеня "бакалавр".

Висновки мають форму синтезу отриманих у роботі результатів. Цей синтез – послідовне, логічно струнке викладення отриманих результатів і їхнє співвідношення з метою роботи й конкретними завданнями, поставленими та сформульованими у вступі. Саме у висновках найбільш

яскраво виявляється спроможність (або неспроможність) студента ясно мислити і викладати матеріал.

Рекомендований обсяг загальних висновків – 3 – 4 сторінки (35 рядків на аркуші). У висновках викладають одержані в ході проєктування найбільш важливі наукові та практичні результати, стисло узагальнюється виконане дослідження: визначається не тільки його наукова новизна і теоретична значущість, які випливають з кінцевих результатів, а й практична цінність. Необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їхнього використання.

Ознайомлення з текстом висновків повинно сформувати у читача уявлення про ступінь реалізації автором комплексного консультативного проєкту поставленої мети та завдань, зазначених у вступі.

У висновках автор підводить підсумки проведених теоретичних і практичних досліджень. Характеризуючи основні теоретичні та практичні результати, студент визначає ступінь вирішення завдань комплексного консультативного проєкту. У висновках зазначається особистий внесок студента в одержані результати.

5.2.8. Перелік використаної літератури

Перелік використаної літератури – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

У перелік використаної літератури можна включати не тільки ті джерела, що цитуються, згадуються або використовуються у роботі, але і ті, з якими студент ознайомився в процесі підготовки роботи, однак таких не має бути більш 20 % від загальної кількості літературних джерел у переліку.

У списку літератури обов'язково мають бути посилання на законодавчу, нормативну, зарубіжну літературу, а також переважна кількість сучасної наукової літератури (статті, монографії, зокрема провідних учених ХНЕУ ім. С. Кузнеця).

Обов'язковим у процесі комплексного консультативного проєктування є ознайомлення зі закордонними літературними джерелами, що стосуються обраної теми. Віддавати перевагу слід свіжим джерелам інформації (за останні 3 – 5 років).

5.2.9. Додатки

Додатки є обов'язковим розділом комплексного консультаційного проєкту. Матеріали, що подаються в додатках, мають відповідати обраній темі дослідження та містити необхідні дані, що були базою для проведення наукових досліджень і практичних розробок.

До додатків включають допоміжний матеріал, спрямований на посилення повноти сприйняття проведеного дослідження:

форми фінансової звітності підприємств (організацій, установ);

таблиці допоміжних цифрових даних;

проміжні математичні формули та розрахунки;

розрахунки економічного ефекту;

результати моделювання бізнес-процесів фінансової сфери для розроблення інформаційного забезпечення предметної області;

методики, опис алгоритмів та інформаційних інструментів для вирішення завдань, які розроблені/використані в процесі комплексного консультаційного проєктування;

ілюстрації допоміжного характеру.

Не слід включати у додатки матеріали, на які не має посилань у комплексному консультаційному проєкті.

Додатки мають обов'язково містити елементи ілюстративного матеріалу, що використовується під час захисту та копії опублікованих студентом статей (тез доповідей) за темою комплексного консультаційного проєкту.

5.3. Вимоги до оформлення комплексного консультаційного проєкту

5.3.1. Загальні вимоги

Комплексний консультаційний проєкт має бути надрукований з використанням середовища Windows на одній стороні аркуша білого паперу форматом А4 (210 x 297 мм) у вигляді суцільного тексту, ілюстрацій і таблиць та поданий до захисту в роздрукованому вигляді разом з електронною версією.

Гарнітура шрифту типу Times New Roman розміром кг 14. Міжрядковий інтервал – множник 1,3. Текст комплексного консультаційного проєкту необхідно друкувати, залишаючи поля: верхнє і нижнє – 20 мм,

праве – 10 мм, ліве – 30 мм. Шрифт друку має бути чітким, чорного кольору, середньої жирності. Щільність тексту комплексного консультаційного проєкту має бути однаковою.

Текст основної частини комплексного консультаційного проєкту поділяють на розділи та підрозділи.

Структурні елементи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ", "ДОДАТКИ" не нумерують, а їхні найменування слугують заголовками структурних елементів роботи.

Найменування таких структурних елементів, як розділи та підрозділи основної частини роботи, повинні мати пронумеровані заголовки.

Заголовки структурних елементів слід розташовувати в центрі та писати великими літерами без крапки наприкінці, не підкреслюючи.

Заголовки розділів слід розташовувати з нової сторінки, вирівнювання – по центру (без абзацного відступу).

Заголовки підрозділів робіт варто починати з абзацного відступу, не підкреслюючи, без крапки наприкінці.

Заголовки слід писати великими літерами, підзаголовки – малими, крім першої великої.

Абзацний відступ має бути однаковим по всьому тексту роботи і рівним 1,25 см (або 5 символами).

Переноси слів у заголовку не допускаються. Відстань між заголовком і наступним або попереднім текстом має бути в межах двох рядків, однакова по всій роботі.

Найменування наступного підрозділу та початок його тексту розташовують на тій самій сторінці, де закінчується попередній підрозділ.

Не допускається розміщати найменування розділу та підрозділу в нижній частині сторінки, якщо після нього розташований тільки один рядок тексту.

Приклад оформлення текстової частини комплексного консультаційного проєкту наведено у додатку Д.

5.3.2. Нумерація

Сторінки роботи треба нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації по всьому тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому кутку сторінки без крапки наприкінці (шрифт Times New Roman, розмір – 14 пт).

Титульний лист, завдання на комплексний консультаційний проєкт студента, "ЗМІСТ" включають у загальну нумерацію сторінок роботи. Номер на цих сторінках не проставляють. Нумерацію починають проставляти з другої сторінки розділу "ВСТУП".

Ілюстрації й таблиці, розташовані на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок роботи. Номер на цих сторінках проставляється.

Розділи та підрозділи роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Розділи комплексного консультаційного проєкту повинні мати порядкову нумерацію в межах викладу основної частини роботи і позначатися арабськими цифрами з крапкою, наприклад "1.", "2.", "3." і т. д.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, розділених крапкою. Після номера підрозділу ставлять крапку, наприклад "1.1.", "1.2.", "1.3." тощо.

5.3.3. Ілюстрації

Ілюстрації (рисунки, креслення, діаграми, графіки, схеми) варто розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці.

Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

На всі ілюстрації мають бути посилання в роботі. Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно давати посилання на джерело, з якого запозичена ілюстрація.

Назви схем, рисунків, графіків, діаграм, креслень розташовують під ілюстрацією та центрують посередині сторінки. У разі потреби під ілюстрацією розташовують роз'яснювальні дані.

Ілюстрації варто нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу за винятком ілюстрацій, що приводяться в додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, розділених крапкою.

Відстань від тексту до ілюстрації та від ілюстрації до тексту – один рядок (приблизно 10 мм), якщо ілюстрація вбудовується в структуру тексту, тобто розташована не на окремій сторінці.

Оформлення ілюстрацій необхідно виконувати з розрахунком на те, що вони мають бути достатньо простими для сприйняття, з одного боку, та нести максимум інформації – з іншого.

Приклад оформлення ілюстрацій у тексті комплексного консультативного проекту наведено у додатку Д.

5.3.4. Таблиці

Таблицю необхідно розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці/сторінках, якщо таблиця надто завелика для її вбудовування в структуру тексту.

На всі таблиці мають бути посилання в тексті.

Таблиці нумерують арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться в додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділених крапкою.

Назва таблиці друкується малими літерами, крім першої великої, та розташовується над таблицею з вирівнюванням по центру сторінки (без абзацного відступу). Назва має бути короткою і відображати зміст таблиці.

Графи та рядки таблиці нумеруються арабськими цифрами.

У випадку, коли розмір таблиці виходить за формат сторінки, таблицю поділяють на частини, які переносять на наступну сторінку/сторінки. При цьому в кожній частині таблиці вказується, що це її продовження (наприклад, "Продовження табл. 3.1"). Над останньою частиною таблиці вказується про закінчення таблиці (наприклад, "Закінчення табл. 3.1").

У разі перенесення таблиці "шапка" таблиці замінюється на відповідні номери граф таблиці. Якщо таблиця не переноситься на наступну сторінку, графи таблиці не нумерують.

Перенесення таблиці на наступну сторінку допускається під час написання не менше двох рядків після шапки таблиці.

Наприкінці назв таблиць крапки не ставлять. Відстань від тексту роботи до таблиці – один рядок (але не більше 10 мм).

Якщо в таблиці наведені дані, які мають декілька різних одиниць виміру, то необхідно внести до таблиці окрему графу щодо одиниць виміру.

Загалом таблиця має відображати необхідну в межах цієї таблиці інформацію, тобто вона не має бути перенасиченою. Якщо необхідно привести багато інформації, то краще викласти її за допомогою декількох таблиць.

Текст у таблицях друкується 12 або 14 шрифтом. Приклади оформлення таблиць подано в додатку Д.

5.3.5. Перерахування

Перерахування у разі потреби можуть бути наведені всередині розділів і підрозділів. Перед перерахуванням ставлять двокрапку.

Для першого рівня перерахування варто використовувати арабські цифри з дужкою. Наприкінці ставиться крапка з комою або двокрапка, якщо є подальша деталізація.

Перед кожною позицією подальшого перерахування другого рівня деталізації можна ставити малу літеру української абетки з дужкою або, не нумеруючи, абзацний відступ без маркерів. Наприкінці ставиться крапка з комою. Після останнього пункту перерахування ставиться крапка.

Перерахування нумерують з абзацного відступу. Приклади оформлення перерахувань подано в додатку Д.

5.3.6. Примітки

У разі потреби пояснення змісту тексту таблиці або ілюстрації в комплексному консультативному проекті подають примітки. Примітки розташовують безпосередньо після тексту, таблиці або ілюстрації, до яких вони відносяться.

Якщо примітка одна, її не нумерують. Слово "Примітка" пишуть із великої літери з абзацного відступу, не підкреслюючи. Після слова "Примітка" ставлять крапку і з великої літери в тому самому рядку наводять текст примітки, кегль літери – 12.

Якщо є кілька приміток, то їх нумерують послідовно арабськими цифрами з крапкою. Після слова "Примітки" ставлять двокрапку, і з нового рядка, з абзацу, після номера примітки з великої літери наводять текст примітки. Приклад оформлення приміток подано в додатку Д.

5.3.7. Формули та рівняння

У комплексному консультативному проекті формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються. Невеликі нескладні формули та рівняння вписують всередині рядків тексту.

Довгі та громіздкі формули та рівняння розміщують на окремих рядках, а перший рядок починають з абзацного відступу.

Для економії місця кілька формул, що впливають одна з іншої та не розділені текстом, можна подати в одному рядку, а не одну під однією.

Формули створюються за допомогою "редактора формул".

Формули і рівняння в роботах (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) варто нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу та порядкового номера формули або рівняння, розділених крапкою, наприклад, формула (3.6) – шоста формула третього розділу. Номер формули або рівняння вказують на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять у формулу або рівняння, наводять безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони подані у формулі або рівнянні. Перший рядок пояснення починають з нового рядка без абзацного відступу словом "де", без двокрапки. Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта варто подавати з нового рядка, пояснювальні символи мають бути написані на однаковій відстані від краю аркуша, рівняючись по першому символу.

Що стосується переносу формул або рівнянь на наступний рядок, то перенос допускається тільки на знаках виконуваних операцій, причому знак операції на початку наступного рядка повторюють. У разі переносу формули або рівняння на знаку операції множення застосовують знак "×". Нумерацію формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо в роботі тільки одна формула або рівняння, їх нумерують порядковою нумерацією в межах розділу.

Відстань від тексту до формули і від формули або/і розшифровки формули до тексту – один рядок (приблизно 15 мм). Приклад оформлення формул або рівнянь подано в додатку Д.

5.3.8. Посилання

У тексті допускається робити посилання на джерела в квадратних дужках із вказівкою порядкового номера джерела в переліку використаної літератури, звідки взяті дані. Також можна посилатися на розділи, підрозділи, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки, вказуючи

при цьому їхні номери. Якщо посилання наводяться в тексті, можна писати:

"... у розділі 2...";

"... див. підрозділ 2.4...";

"... відповідно до підрозділу 2.3...";

"... на рис. 1.5...", або "... як це видно з рис. 3.1...";

"... у табл. 3.2...";

"... згідно з табл. 3.2..." або "... з огляду на табл. 3.2...";

"... (див. табл. 3.2)...";

"... за формулою (3.5)...";

"... у рівняннях (1.9) – (1.12)...";

"... у додатку Б..." або "... (додаток Б)."

5.3.9. Оформлення переліку використаної літератури

Під час написання основної частини проекту мають бути наведені джерела, звідки запозичений фактичний матеріал. Вони вказуються у відповідних посиланнях та в бібліографічному списку. Список використаної літератури має бути наведений після висновків з нової сторінки.

Список літератури розташовують у такій послідовності:

література та електронні ресурси за абеткою (зокрема закони, положення й інструкції міністерств і відомств, доповіді та виступи державних діячів України);

література, видана іноземними мовами;

якщо джерелом інформації є ресурси мережі "Інтернет", то в разі наявності прізвища автора, воно вказується в алфавітному порядку, в разі відсутності – в кінці переліку літератури.

Бібліографічний опис складається тією мовою, якою опубліковане видання.

Відомості про літературу, яка включена до списку, необхідно давати згідно з вимогами державних стандартів з обов'язковим наведенням назв праць і вихідних даних видавництва. Список використаної літератури складається згідно з вимогами стандарту ДСТУ 8302:2015 "Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання".

Приклади оформлення бібліографічного опису під час складання списку використаних джерел подано в додатку Е.

5.3.10. Додатки

Після останньої сторінки списку використаної літератури перед додатками необхідно розмістити чистий аркуш паперу, на якому посередині великими літерами написати "ДОДАТКИ". Це остання сторінка роботи, яка нумерується.

У змісті проєкту треба вказувати першу сторінку додатків.

Кожен додаток починається з нової сторінки. При цьому він повинен мати заголовок, написаний угорі аркуша маленькими літерами з першою великою, симетрично щодо тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком маленькими літерами з першою великою повинно бути написане слово "Додаток" і велика літера, що позначає додаток.

Додатки варто позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад "Додаток А", "Додаток Б". Якщо недостатньо літер для нумерації додатків, продовжують їх нумерувати подвійними літерами у такий спосіб: АА, АБ, АВ, ..., БА, ББ, БВ і т. д.

Ілюстрації, таблиці, формули і рівняння слід нумерувати в межах кожного додатка, наприклад, "Рис. А.3" – третій рисунок додатка А; "Таблиця А.2" – друга таблиця додатка А; "Формула (А.1)" – перша формула додатка А. Якщо в додатку одна ілюстрація, одна таблиця, одна формула, одне рівняння, їх нумерують, наприклад, "Рис. А.1", "Таблиця А.1", "Формула В.1".

Якщо додаток має продовження, то продовження додатка пишуть з абзацного відступу рядка з першої великої літери, вказуючи номер додатка і номер таблиці, рисунка або формули. Наприклад, "Продовження табл. А.4", "Продовження додатка Б", "Продовження рис. В.2".

5.3.11. Ілюстративний матеріал до комплексного консультативного проєкту

За результатами досліджень, виконаних у процесі підготовки комплексного консультативного проєкту, студенти мають виконати графічну (ілюстративну) частину роботи. Допускається як альтернативи графічної частини використати роздавальний матеріал, що містить графічні ілюстрації, виконаний на листах формату А4 у тій самій кількості, що і графічний матеріал (у примірниках, кратних чисельності членів комісії із захисту комплексного консультативного проєкту плюс один для себе).

У ілюстративний матеріал до комплексного консультаційного проєкту виносяться найбільш значущі результати дослідження, на що студент посилається в процесі захисту.

Бажано дотримуватися такої структури графічного матеріалу під час перенесення ілюстрацій із розділів комплексного консультаційного проєкту: 20 % – за першим розділом; 30 % – за другим розділом; 50 % – за третім розділом. Не рекомендується дублювати один до одного таблиці та рисунки з комплексного консультаційного проєкту. На плакатах їх потрібно подати у більш інформаційно насиченому вигляді. Керівник і студент мають підписати титульний аркуш ілюстративної частини.

6. Порядок захисту комплексного консультаційного проєкту

У процесі підготовки до захисту комплексного консультаційного проєкту студент має скласти тези доповіді або доповідь і погодити її з керівником роботи, яка має містити:

повне найменування комплексного консультаційного проєкту й обґрунтування його актуальності;

мету і завдання, поставлені студентом під час проєктування;

результати проведених аналітичних досліджень;

виявлені напрями та можливості оптимізації предмета дослідження;

висновки про можливість реалізації пропозицій комплексного консультаційного проєкту та їхній подальший розвиток.

На виступ студента відводиться до 10 хвилин. Виступ має бути зв'язаний із наведеними графічними (ілюстративними) матеріалами, на який необхідно посилатися під час доповіді.

Рекомендована література

Основна

1. Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців / уклад. М. В. Афанасьєв; [наукове керівництво д-р екон. наук, професора В. С. Пономаренка]. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 244 с.

2. Інформаційні системи та технології : монографія / за заг. ред. В. С. Пономаренка. – Харків : ФОП Бровін О. В., 2019. – 212 с.

Додаткова

3. Кузенко Т. Б. Фінансова безпека підприємства : навч. посіб. / Т. Б. Кузенко, Н. В. Сабліна. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 123 с.

4. Ушакова І. О. Проектування інформаційних систем : практикум / І. О. Ушакова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 236 с.

Інформаційні ресурси

5. Алексєнко І. І. Інвестування [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. І. Алексєнко, О. В. Слуцька ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Електрон. текст. дан. (1,41 МБ). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 205 с.

6. Берест М. М. Фінансовий аналіз [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. М. Берест ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Електрон. текст. дан. (2,33 МБ). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 163 с.

7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

8. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>.

9. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

10. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.

11. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. – Режим доступу : <http://www.nssmc.gov.ua>.

12. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. – Режим доступу : <http://nfr.gov.ua>.

13. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс] : постанова НБУ № 368 від 28.08.2001. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/page>.

14. Про затвердження Методики проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій [Електронний ресурс] : Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 81 від 27.06.97. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

15. Хвостенко В. С. Фінансовий інжиніринг [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. С. Хвостенко, Л. О. Меренкова, М. Ю. Агапова ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Електрон. текст. дан. (1,92 МБ). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 119 с.

16. Юшко С. В. Бюджетна система [Електронний ресурс] : підручник / С. В. Юшко ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Електрон. текст. дан. (11,1 МБ). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 382 с.

17. Modeling Systems with UML [Electronic resource]. – Access mode : http://akira.ruc.dk/~keld/teaching/OOP_e09/uml_modeling.pdf.

18. Noran O. S. Business modeling: UML vs. IDEF [Electronic resource] / O. S. Noran. – Access mode : <https://web.fe.up.pt/~jpf/teach/ERSS/UMLvsIDEF.pdf>.

Додатки

Додаток А

Рекомендована тематика комплексних консультаційних проєктів

1. Організація інформаційного забезпечення для фінансового планування і прогнозування на підприємстві.
2. Інформаційне забезпечення для організації оборотних коштів підприємства та оцінювання ефективності їхнього використання.
3. Розроблення інформаційного забезпечення для організації та оцінювання фінансової діяльності підприємства.
4. Розроблення інформаційного забезпечення для організації та оцінювання фінансової безпеки підприємства.
5. Розроблення інформаційного забезпечення для організації фінансового забезпечення адаптації підприємства.
6. Розроблення інформаційного забезпечення для організації та аналізу грошових потоків на підприємстві.
7. Розроблення інформаційного забезпечення для організації та аналізу витрат на підприємстві.
8. Розроблення інформаційного забезпечення для організації та аналізу інвестиційної діяльності підприємства.
9. Розроблення інформаційного забезпечення для організації та аналізу податкового планування на підприємстві.
10. Розроблення інформаційного забезпечення для організації та аналізу розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.
11. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання фінансового стану суб'єкта господарювання.
12. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації фінансових ресурсів підприємства.
13. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання фінансових результатів підприємства.
14. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання фінансового потенціалу підприємства.
15. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації джерел фінансування підприємства.
16. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації структури капіталу підприємства.
17. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання власних джерел фінансування діяльності підприємства.

18. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового забезпечення відтворення основних фондів підприємства.

19. Інформаційне забезпечення аналізу джерел фінансування оборотних коштів підприємства.

20. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації оборотних коштів підприємства.

21. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації ділової активності підприємства.

22. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації дебіторської заборгованості підприємства.

23. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації кредиторської заборгованості підприємства.

24. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання кредитних аспектів взаємодії підприємства з банківськими установами.

25. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання фінансових ризиків на підприємстві.

26. Інформаційне забезпечення оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

27. Інформаційне забезпечення оцінювання ефективності диверсифікації портфеля цінних паперів підприємства-інвестора.

28. Інформаційне забезпечення оцінювання інвестиційної діяльності підприємства (банку) на ринку цінних паперів.

29. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання дивідендної політики підприємства.

30. Інформаційне забезпечення оцінювання вартості майна підприємства.

31. Інформаційне забезпечення оцінювання ефективності санації підприємства.

32. Інформаційне забезпечення оцінювання ефективності реструктуризації підприємства.

33. Розроблення інформаційного забезпечення діагностики та оцінювання ймовірності банкрутства підприємства.

34. Розроблення інформаційного забезпечення для бюджетування в системі забезпечення фінансової безпеки суб'єкта підприємницької діяльності.

35. Розроблення інформаційного забезпечення для комплексного оцінювання фінансової безпеки підприємства (держави, регіону).

36. Розроблення інформаційного забезпечення для оцінювання інвестиційної привабливості цінних паперів підприємства-емітента (банківської установи).

37. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу податкових надходжень.

38. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання ефективності інвестиційної діяльності підприємства (банківської установи).

39. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання чинників розвитку інвестиційного потенціалу підприємства (банківської установи).

40. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання ефективності формування та використання інвестиційних ресурсів підприємства (банківської установи).

41. Створення інформаційного забезпечення для проведення аналізу формування інвестиційного портфеля підприємства (банківської установи).

42. Створення інформаційного забезпечення для проведення аналізу та оцінювання формування портфеля фінансових інвестицій підприємства (банківської установи).

43. Створення інформаційного забезпечення для проведення аналізу та оцінювання фінансового інжинірингу у банку (на підприємстві).

44. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу кредитних операцій банку.

45. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу депозитних операцій банку.

46. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу безготівкових розрахунків банку.

47. Інформаційне забезпечення для організації валютно-розрахункових операцій банку.

48. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу емісійно-касової роботи банку.

49. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу кредитування населення банком.

50. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу кредитування підприємств банком.

51. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу лізингових та факторингових операцій банку.

52. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу трастових операцій банку.

53. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу фінансової безпеки діяльності банку.

54. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу лізингових операцій банку.

55. Розроблення інформаційного забезпечення для проведення аналізу формування ресурсної бази банку.

56. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання фінансової стійкості банку.

57. Розроблення інформаційного забезпечення для проведення аналізу формування і використання прибутку банку.

58. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання фінансових ризиків діяльності банку.

59. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання джерел формування капіталу банку.

60. Розроблення інформаційного забезпечення для проведення аналізу прибутковості та ліквідності банку.

61. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації портфеля банківських продуктів.

62. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання кредитної (депозитної) політики банківської установи.

63. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації кредитного портфеля банку.

64. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації структури доходів і витрат банку.

65. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації фінансової стійкості банку.

66. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації пасивних операцій банку.

67. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації активних операцій банку.

68. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації прибутковості діяльності банку.

69. Інформаційне забезпечення аналізу та оптимізації фінансових результатів діяльності банку.

70. Інформаційне забезпечення оцінки та оптимізації фінансового стану банку.

71. Розроблення інформаційного забезпечення для діагностики та оцінювання ймовірності банкрутства банку.

72. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу казначейського обслуговування місцевих бюджетів.

73. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу виконання місцевого бюджету.

74. Інформаційне забезпечення аналізу та планування джерел фінансування та видатків місцевого бюджету.

75. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу виконання місцевого бюджету за доходами.

76. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу виконання місцевого бюджету за видатками.

77. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання фінансової автономії місцевих бюджетів.

78. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання фінансової стійкості місцевих бюджетів.

79. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання фінансового стану місцевих бюджетів.

80. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання боргового навантаження та платоспроможності місцевих бюджетів.

81. Розроблення інформаційного забезпечення для оцінювання ефективності хеджування ризиків фінансового посередника.

82. Інформаційне забезпечення для організації фінансового контролю страхової компанії.

83. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу фінансової діяльності товарної біржі.

84. Інформаційне забезпечення для організації та аналізу фінансової діяльності фондової біржі.

85. Інформаційне забезпечення аналізу та оцінювання фінансового стану (фінансової діяльності) інвестиційного фонду (інституту спільного інвестування).

Форма заяви на комплексний консультаційний проєкт

Зав. кафедри фінансів
Журавльовій І. В.
студента(-ки) ____ курсу,
групи _____

_____ (ПІБ повністю)

З А Я В А

Прошу дозволити написання комплексного консультаційного проєкту за темою:
_____ і призначити науковим керівником

_____ (посада, вчений ступінь, звання, ПІБ)

Тема обрана: за запитом підприємства, визначена тематикою кафедри,
запропонована студентом (потрібне підкреслити).

Студент: _____ / _____ /
" _____ " _____ 20 ____ р.

ПОГОДЖЕНО

Науковий керівник

комплексного консультаційного проєкту _____ / _____ /
" _____ " _____ 20 ____ р.

**Форма титульної сторінки та завдання
на комплексний консультаційний проєкт**

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Кафедра фінансів

КОМПЛЕКСНИЙ КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ПРОЕКТ

на тему: _____

студента 4 курсу першого (бакалаврського
рівня вищої освіти
освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»
групи _____

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Керівник _____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

(підпис)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

м. Харків – 20__ рік

**Рис. В.1. Форма титульної сторінки комплексного
консультаційного проєкту**

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Кафедра Фінансів
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти освітнього ступеня Бакалавр
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійна програма «ІТ-фінанси»

З А В Д А Н Н Я

НА КОМПЛЕКСНИЙ КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ПРОЕКТ СТУДЕНТУ

1. Тема роботи: _____

керівник роботи: _____

затверджені на засіданні кафедри фінансів, протокол № _____ від « » _____ 20 р.

2. Строк подання студентом роботи: « » _____ 20 р.

3. Вихідні дані до роботи: _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1: _____

Розділ 2: _____

Розділ 3: _____

Дата видачі завдання: _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1.	Написання вступу та теоретичної частини роботи		
2.	Написання аналітичної частини роботи		
3.	Написання оптимізаційної частини роботи та формування висновків		

Студент _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Рис. В.2. Форма бланку листка-завдання до комплексного консультативного проекту

Зразок оформлення змісту комплексного консультаційного проєкту**ЗМІСТ**

ВСТУП	3
1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Сутність та зміст поняття "фінансовий стан підприємства"	5
1.2. Фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства	11
1.3. Методичні підходи до аналізу фінансового стану підприємства	18
2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	26
2.1. Характеристика діяльності підприємства та аналіз його фінансового стану	26
2.2. Технологія аналізу та оцінки фінансового стану підприємства	32
2.3. Коефіцієнтний аналіз фінансового стану підприємства	40
3. РОЗРОБЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ	54
3.1. Удосконалення методичних підходів до організації аналізу та оцінювання фінансового стану підприємства	54
3.2. Аналіз вимог до інформаційного забезпечення бізнес-процесів фінансової сфери підприємства	61
3.3. Моделювання інформаційної системи аналізу та оцінювання фінансового стану підприємства	68
ВИСНОВКИ	78
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	81
ДОДАТКИ	89

Приклади оформлення елементів комплексного консультативного проєкту

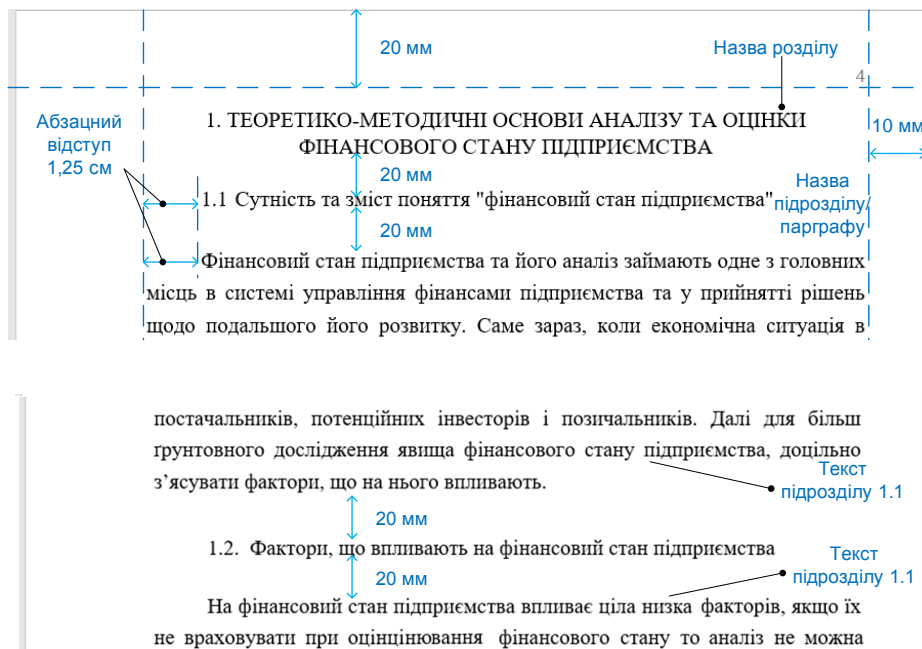

Рис. Д.1. Оформлення тексту комплексного консультативного проєкту

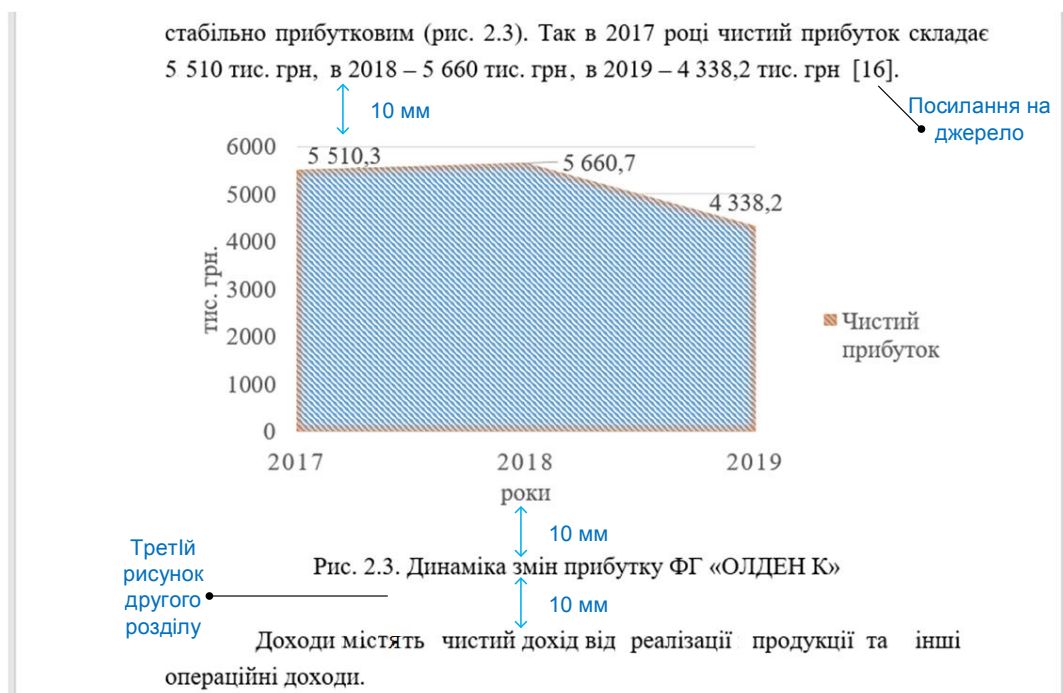

Рис. Д.2. Приклади оформлення ілюстративного матеріалу

Рис. Д.3. Приклад оформлення таблиць

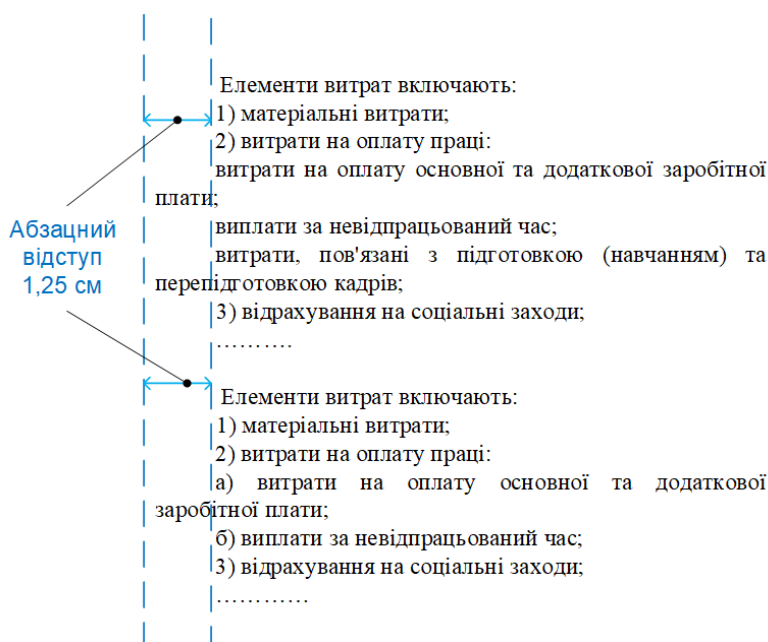

Рис. Д.4. Приклад оформлення перерахунів

П1	5415	6672	11137,4	11920,1	15175,8	10064,04	3995,23
П2	1,01	1,04	1,1	1,01	1,04	1,04	0,04

Примітки:
 П1 – коефіцієнт автономії, показує, яку частину у загальних вкладеннях у підприємство складає власний капітал.
 П2 – коефіцієнт фінансової залежності.

П1	5415	6672	11137,4	11920,1	15175,8	10064,04	3995,23
П2	1,01	1,04	1,1	1,01	1,04	1,04	0,04

Примітка. П1 – П2 – коефіцієнти фінансової стійкості підприємства.

Рис. Д.5. Приклад оформлення приміток

Відстань стандартизованої системи показників до стандартизованого еталона в j -му періоді:

$$d_j = \left(\sum_{i=1}^m (z_{ij} - z_{i0})^2 \right)^{1/2} \quad (3.4)$$

де z_{ij} – стандартизоване значення j -того показника у період i ;
 z_{i0} – стандартизоване значення j -того показника у векторі-еталоні.

В результаті були отримані значення інтегрального показника фінансового стану ФГ «ОЛДЕН К» за період 2015-2019 років (рис. 3.1).

Рис. Д.6. Приклад оформлення формул

Приклади оформлення бібліографічного опису

Книга одного автора

Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.

Книга авторського колективу у складі від двох до чотирьох осіб

Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.

Книга, видана без автора

Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.

Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.

Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.

Книга автора(-ів) та редактора(ів) / наявність упорядників

Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.

Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.

Книга чотирьох і більше авторів

Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.

Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.

Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.

Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. – Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.

Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Вараційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.

Стандарти

ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).

ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.

ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).

Багатотомні видання

Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.

Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.

Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.

Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.

Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.

Законодавчі та нормативні документи

Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.

Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.

Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536.

Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 15.11.2017 р.).

Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. *Офіційний вісник України*. 2017. № 4. С. 530–543.

Дисертації, автореферати

Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII – початок ХХ ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.

Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.

Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.

Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.

Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.

Стаття з газети чи журналу

Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. *Юридичний вісник України*. 2017. 20 – 26 жовт. (№ 42). С. 14–15.

Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. *Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics*. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.

Складова частина збірника

Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.

Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. *Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки*. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.

Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. *Юридичний вісник України*. 2017. 20 – 26 жовт. (№ 42). С. 14–15.

Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. *Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics*. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.

Інформаційні ресурси

Влада очима історії : фотовиставка. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757&> (дата звернення: 15.11.2017 р.).

Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf.

Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf>. (дата звернення: 15.11.2017 р.).

Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. *Наука та інновації*. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: <https://doi.org/10.15407/scin12.06.006>.

Зміст

Вступ.....	3
1. Загальні вимоги та завдання до комплексного консультативного проєкту	7
2. Підготовчий етап виконання комплексного консультативного проєкту	8
2.1. Вибір теми комплексного курсового проєкту	8
2.2. Оформлення графіка роботи, листка-завдання і робота над укладанням плану.....	8
3. Збір практичних даних. Виробнича практика.....	10
4. Керівництво та контроль за ходом виконання комплексного курсового проєкту.....	10
4.1. Виконання комплексного курсового проєкту	10
4.2. Керівництво комплексним курсовим проєктом.....	11
4.3. Розгляд та підпис комплексного курсового проєкту	12
4.4. Підготовка до захисту комплексного консультативного проєкту.....	12
5. Підготовка комплексного консультативного проєкту	13
5.1. Загальні рекомендації щодо написання комплексного консультативного проєкту	13
5.2. Характеристика структурних елементів комплексного консультативного проєкту	14
5.2.1. Титульний аркуш	14
5.2.2. Завдання на комплексний консультативний проєкт.....	14
5.2.3. Зміст.....	15
5.2.4. Вступ	15
5.2.5. Загальні рекомендації з написання основної частини комплексного консультативного проєкту.....	17
5.2.6. Вимоги до змісту основної частини комплексного консультативного проєкту (за розділами)	18
5.2.7. Висновки	24
5.2.8. Перелік використаної літератури	25
5.2.9. Додатки	26
5.3. Вимоги до оформлення комплексного консультативного проєкту.....	26

5.3.1. Загальні вимоги	26
5.3.2. Нумерація	27
5.3.3. Ілюстрації.....	28
5.3.4. Таблиці	29
5.3.5. Перерахування.....	30
5.3.6. Примітки.....	30
5.3.7. Формули та рівняння.....	30
5.3.8. Посилання	31
5.3.9. Оформлення переліку використаної літератури	32
5.3.10. Додатки	33
5.3.11. Ілюстративний матеріал до комплексного консультаційного проєкту	33
6. Порядок захисту комплексного консультаційного проєкту	34
Рекомендована література.....	35
Основна	35
Додаткова.....	35
Інформаційні ресурси	35
Додатки.....	37

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Методичні рекомендації
до виконання комплексного
консультаційного проєкту
для студентів спеціальності 072 "Фінанси,
банківська справа та страхування"
першого (бакалаврського) рівня
за освітньою програмою "ІТ-фінанси"**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Лелюк** Світлана Валеріївна

Відповідальний за видання *І. В. Журавльова*

Редактор *А. С. Ширініна*

Коректор *В. Ю. Труш*

План 2021 р. Поз. № 65 ЕВ. Обсяг 55 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*